

25 En seguit ^{Mestre Gualcells, Mestres i organistes, senyors, senyores.}
~~La~~ inevitablement aclaparant, ple de confusió i aïlluc
avergonyit sota el pes, per a mi ^{massa} ~~seix~~ feixuc, dels hono-
raments i testimonis d'afectuosa simpatia que a raig fet
plouen damunt meu fa dies i dies.

He de confesar-vos francament, amb aquella franquesa
i sinceritat absolutes ~~que m'heu imposat~~ ~~per damunt de tota~~
~~mena de convencionalisme~~, he de confesar-vos fran-
cament, ~~que~~ que, després d'haver fet examen de cons-
ciencia, després d'haver ~~comparat~~ ~~totes~~ les meves accions
em considero ben poc mereixedor d'aquest homenatge
que heu volgut tributar-me.

Foramenten principalment aquest homenatge
en la nova actuació dins de l'Orfeó Català i en
la nova aportació a l'obra general dels Orfeons de
Catalunya. Permeteu-me que us digui que ni en l'in-
ni en l'altre cas no hi ha per la meua banda més
de cap mena. Jo era ben jove quan vaig ingressar
a l'Orfeó Català, com a servil cantaire, enamorat,
(entenem bé, enamorat)

com a músic i com a català de l'obra transcendentalis-
sima que, a judici meu, aquesta entitat havia comen-
çat feia pocs anys de realitzar. La ho veieu; els
meus debuts en la tasca orfeonística foren fills d'un
enamorament, i jo no crec que d'un enamorament
cap home se'n pugui fer un mèrit; ben al contrari,
estic convençut ^{per experiència} que un bon enamorament és la millor
gràcia que Déu pugui posar en el cor d'un home.
Dins de l'Orfeo Català, vaig tenir la sort d'inti-
mar amb el mestre Millet i Déu va fer, sort
més gran ~~perquè~~ encara, que el mestre Millet
desvelés en mi aptituds suficients per a fer-me
col·laborar a la seva obra des d'un pla qualsevol
més enlairat que el de senrill cantaire; i ~~així~~ ^{així}
vaig passar a ésser auxiliar seu en les tasques
de preparació coral. Com un pare amorós, el
mestre Millet em donà ensenyament i guiatge
en la meua carrera musical, obrint al meu espè-
rit a la plena percepció i fruïció de les bel·leses
de l'art que desde la meua infantesa se me'n duia
el cor. El mestre Millet m'inculcà els coneixements

27/ necessaris ~~per~~ per a ben fonamentar la meua
carrera de compositor, i és gràcies a ell que el meu
modestíssim estre musical ha pogut tenir plasmació
adequada en obres ~~seu~~ com les que dirui un bon
fet l'honor i el favor de venir a escoltar. En tot
això, que acabo de contar-vos, jo no hi ^{cap mèrit meu} se veure ~~cap mèrit meu~~
jo no hi ^{se veure altre} mèrit que el del mestre Millet; sia per on vulgui que
la cosa es miri, de mèrit meu ~~no~~ no ~~cap mèrit meu~~ m'hi
ha cap, puix no és un mèrit l'haver treballat
per espai de trenta-tres anys a les ordres del mestre
Millet; això no és un mèrit, sinó un deute, que
seguiré acomplint mentre el mestre Millet ho vulgui
i ~~Dir em~~ ~~Dir em~~ mantingui
forts i sans a ell i a mi. Dignar-me, sinó: ¿podia
jo fer altra cosa, ple d'agraïment com estava i
estec pel mestre Millet, que consagrar tot el meu
esforç, donar tot el meu modest ajut a la seva obra, la
qual, per altra banda, s'avenia amb els meus caríssims
ideals, d'artista i de patriota com l'anell al dit. Doncs
no he fet res més que això, i ho he fet amb plena conscièn-
cia i amb tota la llealtat del meu cor, dolenture, ~~encara~~
encara, de no haver pogut fer més, per què més no se fer.

Ja sé que hi ha homes que potser ni això haurien fet; ja sé que hi ha homes que procuren sempre balancejar els actes de la seva vida a favor seu, i que encapsulen els seus deutors amb partides com aquestes: agraïment zero; lleialtat, ~~zero~~; idealisme, ~~zero~~; però això és qüestió de carnadures, i la meua no és d'aquesta mena. Ser altra banda, la comptabilitat de la vida, portada ~~així~~ ^{deu} arribar a afeisugar la consciència de tal manera, que la magnífica compensació de benestar material i de grans pompes no ~~deu~~ ^{arribar mai a posar} ~~breure~~ l'amargor de l'esperit. ¿Veieu? Si jo hagués fet com fan aquests homes, ben segur que avui no tindria el goig de parlar-vos, ple d'agraïment per la ~~gentilesa~~ ~~amb la~~ ~~qual~~ ~~inmerescudament~~ m'honoren.

En quant a la meua aportació a l'obra general dels Orfeons de Catalunya, n'he d'èsser de poquíssima importància, tampoc és tan meritoria com creieu. Jo veig els Orfeons de la nostra terra com una gran família; però mi són com una extensió de l'Orfeó Català que s'ha anat expandint per tots els indrets de la nostra terra. I no cregueu que ~~aquesta~~ aquesta visió

meua dels Orfeons de Catalunya ~~Pigui~~ ^{Pigui} una imatge
 més o menys literària, emprada no més per a fer
 bonic; no: aquesta visió meua respon a un fet
 ben real, a un fet positiu que molts dels que
 m'escolliren ~~havien~~ pogut constatar repetidament,
 puix que tots, **conscientment** o inconscient, tenien aquesta
 mateixa visió dels nostres orfeons. Tots havien
 pogut observar, mestres i orfeonistes que m'escollien
 que quan ^{heu} sortit de la vostra ciutat, de la vostra vila,
 del vostre poble, quan n'heu sortit no en col·lectivi-
 tat sinó sols i heu anat per afers personals
 a una altra localitat on existeix un Orfeo, si
 han entrat en el seu estatge, us heu trobat tot
 seguit com a casa vostra, com si fóreu al vostre
 orfeo. Heu estat rebuts amb espontània cordialitat,
 heu estat atesos a cor que vols, cor que desitges, us heu
 trobat ~~tot~~ totseguit, en un mot, com entre germans
 que s'estimen i que fan tot allò que poden per tal
 de complaure el germà que arriba de lluny o de prop.
 Doncs bé: si tots plegats som com una gran família,
 si a ~~qualquer~~ Orfeo de Catalunya on jo vagi doc
 (qualsevolga)

intracció d'aquella bella festa gairebé d'una manera exclusiva; permeteu que despaï l'~~exageració~~ exageració que en això li ha, i que us digui que, ultra altres bons col·laboradors, el mestre Llangueres hi treballa de valent. Jo trobo que seria molt just, puix que aleshores m'ajudà tan eficaçment a treballar, que ara ^{el mestre Llangueres} ~~ara~~ ~~seguí~~ al costat meu i m'ajudés a aguantar el càfec.

Pero que amb el que he dit tan breument com he pogut, ha quedat ben palesada la nova escassetat de mereixements en relació amb l'~~exageració~~ enormement adparadora manifestació de simpatia i d'afecte que s'ha conguat damunt meu. Però com que, malgrat no considerar-me'n mereixedor, la manifestació és un fet ~~excepcional~~ que ve exornetent-me ~~des~~ dies ha i per tots cantons, he de rendir-me davant del fet i he de dir-vos com m'ha arribat correntins i com m'ha sotraguejat i com m'ha commogut fins les arrels més fons del meu ésser. He de dir-vos a tots, a tots, a l'amic Aràjol iniciador de l'idea, als Orfeons de Catalunya que l'acolliren

34 amb un entusiasme que tant m'honora, als artistes
que tot seguit oferiren el seu concurs per a la celebració
~~de la present audició d'obres meves~~ al Mestre
Millet i als meus estimats companys de l'Orfeó Català,
^{Juntes, mestres i cantaires,} que també m'han volgut col·laborar, als Mestres, Presidents,
Juntes i cantaires d'Orfeons de la nostra terra que han
fet el sacrifici, per a molts ben costós, de venir de
tots indrets a fer-me l'honor d'escotar la nova obra
música, a totes les persones que assisteixen en aquest
acte, a tots els absents que no hi han pogut assistir
per manca de ~~lloc~~, a totes les entitats, personalitats
i amics que per escrit ^{en la pàgina} m'han adreçat conceptes
que m'han fet espurnejar els ulls, a totes les persones
que d'unçà de dies ~~tot~~ se m'han vingut atansant
i amb estretes de via vigoroses ~~tot~~ i amb cara
riallera i els cor als llavis m'han felicitat, als
amics i companys estimats que molt a la quita
i ben d'amagat meu han anat preparant tota
aquesta apoteòsica manifestació, i finalment,
a vos, ~~Mestre~~ amic Mestre Gualcell, que tan belles
paraules de dedicatòria m'heu adreçat, he de
dir-vos a tots, a tots, que no hi ha prou agraï-

33 / ment al cor d'un home per a un cas com el que
jo en trobo, i que us hauren de conformar amb
tot l'agraïment que hi ha en el meu cor. Jo no
sabria què més oferir-vos.

Però com que amb aquest oferiment la
meua consciència no restaria tranquila i m'incul-
paria constantment d'usurpació de drets, per me-
ten-me que de l'homenatge que m'oferiu en faci
dues parts; una d'elles, la material, l'accepto,
puix que no en queda altre remei, i en refusar-la
us ofendria; l'altra, la part espiritual, vull
compartir-la amb la meua gran família, amb els
meus germans mestres i orfeonistes de Catalunya
i amb el pare i mestre de tots, Mestre Millet.

Vosaltres, mestres i cantaires catalans, heu vol-
gut honorar en mi l'esperit dels nostres orfeons.
Aquesta és, en el fons del fons, l'essència d'aquest home-
natge. I bé, l'esperit dels nostres orfeons és tan
vostre com meu, tant batega en mi com en vosal-

34/ tres. Triuix que compartim l'esperit, compartim
doncs, també, l'homenatge, compartim-lo gojosos
i conscients, no com qui comparteix una vanagloria
i una vanitat, sino' com qui comparteix un
estímul per a l'acompliment del deure que
voluntàriament ens hem imposat per l'art i
per la pàtria. Compartim-lo, i així, amb la
petita part que a mi em pertoca, jo estaré ben
content i s'aquietarà la meua consciència.»

ORFEÓ CATALÀ

BARCELONA

Discurs contertut del Mestre Pujol
en l'homenatge que li feren la
Germanor d'Orfeons de Catalunya